

ПАВЛЕ КУЗМАНОСКИ
PAVLE KUZMANOSKI

ПРЕДГОВОР

Ликови - сведоци

Самостојната изложба на Павле Кузманоски (роден 1939) има непосреден повод: тој е добитник на наградата “Методија Ивановски - Менде” на изложбата “Слики мал формат” во минатата година. Изложбата е составена од 20-на платна со заеднички назив - “Ликови”. Во нив тој на свој начин ја развива идејата на “Сведоци” - слики за прв пат изложени 1990 година во салонот на КИЦ во Скопје. Оваа најнова серија слики, од мал формат, настанала во последната година во периодот на летото и есента, и тоа во различни градови: прво во Тетово, потоа во Охрид, Париз и Струмица и повторно во Охрид и Тетово. Станува збор за варијации на една опсесивна тема: тоа е типизирана претстава на човечки лик - со неодредена млада и стара возраст во која е сублимирана лична интерпретација на една општа вознемиреност. Авторот креира машки ликови кои немаат индивидуални, туку општи црти. Кузманоски негува спонтана, но дисциплинирана постапка со која ги соединува елементите на сеќавањето и на моментниот креативен импулс, на препознатливите (авто) портретни црти и на стилизирани сликовни претстави. Ликот, кој е поставен во прв план, изработен е со жив цртеж и тој произлегува од претходните цртежи - дела во кои ја сочувал суштината на идејата. Вниманието на авторот се задржало на создавање ликови од светли тонови и од издолжени и нежни потези, на линии и површини кои имаат улога на контура и на поедноставена колористичка моделација. Сликата добила свежина на скица, но таа не сака да ја регистрира минливоста, туку напротив - постојаноста на лик со симболично значење. На тој начин се поставува - секогаш актуелното прашање на формална довршеност и на спојување на претставата за природен лик и елементот на имагинација. Ликовите по правило се поставени во ан - фас и полупрофил - што упатува на можноста сликарот да ги “фаќа” основните црти од одразот на сопствениот лик во огледалото. Во нив се проткајува мотивот на претставување вознемиреност - како општа состојба, но постигната со варијации на мотивот на издолжена отворена уста, која сугерира нем крик и на исплашени очи, кои имаат интровертен карактер. Знаците на вознемиреност се “читаат” токму од тие елементи и деформации на ликот. Интерпретацијата на вознемиреноста е “заробена” во гримасите и смирената експресија на ликовите - маски. Експресивноста на потегот е дополнета со колористичкиот интензитет - но факт е дека зелените, црвени или други тонови се смирени, со избор на светли - бели, сини, жолти или сиви нијанси, кои ги окружуваат. Кузманоски обрнува внимание на формата - тој алтернира темна основа и светол лик и обратно - светла основа и темен лик со слободен избор на бои, задржувајќи ги притоа основните елементи на техника, мотив и изразителност.

Владимир Величковски

П. КУЗМАНОВСКИ 09
ОХРИД, ЈУНИ/ЈУЛИ 22

Застанат пред празниот лист бела хартија и празното бело платно во атељето на Cité Internationale des Arts во Париз несомнено Павле Кузманоски се нашол пред голем предизвик. Не е лесно да направиш уметничко дело во престолнината на уметноста, во градот на музеите каде што е собрано огромно богатство на културната историја на многу народи и тоа по прошетките низ улиците по кои шетале голем број на познати уметници, затворен помеѓу четири зида на атељето во градот со многу визии.

Токму овој град ја исполнува анимата на овој наш ликовен уметник кој неуморно работи за да направи дури шеесетина дела во времетраењето од само две недели.

Содржината не е нова, но делата не се обично повторување, рутина и шаблон. Портретот е искушение и Павле пак се враќа на своите Сведоци токму во Париз, за да создаде еден нов поинаков циклус, со нови психолошки израз и уметничка визија.

Сведоците на Павле Кузманоски се многу далеку во минатото, можеби и предалеку.... Но точно поради далечината во себе ја имаат акумулирано тајноста на мудроста. Тие не се измислени и сите имаат свое име. Се менуваат и го менуваат својот идентитет но незабележително за да можат да живеат во имагинарната атмосфера на сликата. Намерата им е многу јасна: да опоменуваат, да нè натераат на размислување затоа што драмата не се случува во некоја земја која се наоѓа во празен меѓупростор, тука блиску, тука околу нас.

На сите нас во овој момент ни е потребна мудроста на Сведоците за да не доживееме некоја нова драма. Тие се тука да нè опоменуваат.

Климе Коробар

СТРУМИЦА, 99
М. КУЗМАНОВСКИИ

Павле Кузманоски, роден 1939 година во Тетово.

1966 Дипломирал на Академијата за примени уметности во Белград.

1980/81 Специјализирал сликарство во Анже - Франција како стипендист на француската влада.

Учесник е на голем број меѓународни ликовни колонии во земјата и тоа: во Прилеп, Белчишта, ман. "Свети Јоаким Осоговски", Струмица, Охрид, Крушево, Маврово.

Член е на Друштвото на ликовните уметници на Македонија од 1973 година.

Награди:

1968 - Ноемвриска награда за сликарство на Тетово-највисоко општинско признание.

1980 - Награда "ДЛУМ - цртеж" при НУБ "Климент Охридски" - Скопје.

1986 - Награда и повелба за сликарство "ЛИКУМ" на авторската агенција за СРМ.

1998 - Награда "Методија Ивановски - Менде" на изложбата "Сликарство мал формат" при културно информативниот центар во Скопје. Живее и работи во Тетово како самостоен ликовен уметник.

Адреса:

Павле Кузманоски

ул. "Димо Гавровски - Кара" бр. 84а Тетово

тел. 094/332-520

Изложби:

Самостојни изложби имал во Тетово, Скопје, Нови Сад, Сараево, Делчево, Охрид, Будва, Кичево, Крушево, Кочани, Струмица, Битола, Париз...

Учествувал на сите групни изложби на ДЛУМ од 1973 година како и на сите изложби на ДЛУМ - цртеж и на графичките изложби на ДЛУМ во Скопје со одреден прекин во последните години.

Изложувал на тематски, биенални, периодични и други видови групни изложби во Скопје, Битола, Белград, Тузла, Суботица, Париз...

издавач: Работнички универзитет "Јоска Свештарот" Струмица
директор: Силвана Бонева, одговорен уредник: Глигор Беќаров
печатница: "БАТЕВ", тираж: 300 примероци